

[Holstein.]

myndigheder maatte regne. Men derfor havde han ogsaa saa fuldkommen Uret i at paastaa, at under en saadan Koalitions-krig vilde det være usandsynligt, at Danmark kunde blive et strategisk-politisk Brændpunkt.

Jeg vender mig derefter til selve Forsvarslovforslaget. — Det foran udtalte er nemlig Forudsætningen, er Grundlaget, ud fra hvilket jeg bedømmer hele Spørgsmaalet. Det harmonerer ogsaa godt med Venstres Generalstabschefs Vurdering af den storpolitiske Situation, saaledes som den har fundet Udtryk i de indledende Bemærkninger til Generalernes Forslag. — Det forekommer mig, at den højtærede Regering har grebet dette Spørgsmaal endnu mere letsindigt an, end den gjorde i 1922, hvor Forholdet jo var det, at Rigsdagen først blev bekendt med Forsvarskommissionens Betænkning og Beretning 8 Dage efter, at første Behandling af Regeringens Forslag i Maj 1922 var begyndt her i Salen. Saa letsindigt og letfærdigt tog man Sagen den Gang, mere Interesse regnede man ikke, at disse Spørgsmaal havde for Tingets Medlemmer. I 1912, under Balkan-krigene, var Forholdet dog det, at Venstres Regering, som det fremgaar af Beretningerne og Betænkningerne, Gang paa Gang spurgte den ansvarlige Sagkundskab, hvad den mente om den militærpolitiske Situation, hvad Sagkundskaben tænkte sig, at Danmarks Stilling og Vilkaar vilde blive, hvis Balkan-krigene skulde udvikle sig til en Stormagtskrig, og navnlig til en Stormagtskrig, hvor England og Tyskland kom til at staa overfor hinanden. Der findes i Betænkningen udførlige Responser, afgivne i 1912, af den daværende kommanderende General Giørtz, og Admiral Kofoed-Hansen om deres Syn paa dette Spørgsmaal. Men nu, under de nuværende politiske Forhold, med Erfaringerne fra hele den efterfølgende Verdenskrig, med Danmarks Erfaringer i August 1914 in mente og den Udvikling, der nu efter Krigen er foregaaet, saa fremsætter den højtærede Forsvarsminister, mir nichts dir nichts, et Forslag til Nedskæring af det Forsvarsvæsen, som den højtærede daværende Statsminister i 1923 overfor Folkeforbundet har erklæret var Minimum, naar Danmarks nationale Sikkerhed skulde betrygges, mir nichts dir nichts, uden at have samarbejdet med den ansvarlige Sagkundskab, uden forinden at have æsket dens Mening om Sagen. Efter hvad jeg har hørt, er Forholdet endog det, at den højtærede Forsvarsminister har beordret sine Embedsmænd til at udarbejde hans

Forslag først uden at konferere det Arbejde, de foretog, med den ansvarlige Sagkundskab, og endelig at det Forsvarsraad, som Venstres højtærede Regering indstiftede i August 1923, overhovedet ikke har været samlet og drøftet dette Forslag eller den storpolitiske Situation, som maa danne Baggrund for det, overhovedet ikke. I 1912 spurgte Venstres Regering ikke blot de øverste Militærautoriteter, nej, man havde Møde med Udenrigsminister, med Departementschefer i Udenrigsministeriet, med højtstaaende Embedsmænd, hvor man drøftede Danmarks Stilling, og hvilke Forholdsregler der burde tages, hvis Balkan-krigen udartede til en storpolitisk Konflikt. Den Gang eksisterede der praktisk talt et Forsvarsraad; nu eksisterer der formelt et Forsvarsraad, indstiftet af Venstre selv, men praktisk talt eksisterer det ikke; et saadant Raad anser den højtærede Regering for en Skueret, som det ikke har nogen som helst Interesse at lade træde sammen for at drøtte til Bunds de storpolitiske og militærpolitiske Spørgsmaal, saaledes som de former sig nu og i den nærmeste Fremtid.

Den højtærede Forsvarsminister vil vel nok kunne forstaa, at menige Medlemmer af dette Ting under disse Vilkaar, paa denne Baggrund ikke er i Stand til at tage den højtærede Ministers Forslag alt for højtideligt. Men den højtærede Minister vil jeg dog gøre een Indrømmelse, idet jeg vil vende tilbage til det, der var mit Udgangspunkt, at det er bydende nødvendigt, hvis Forhandlingerne om en Reorganisation af vort Forsvar skal fortsættes, hvis de ikke skal skrinlægges, og hvis vi ikke skal blive ved det bestaaende, at der tales rent og aabent ud om disse Spørgsmaal, og at de belyses fra alle Sider. Jeg vil sige til den højtærede Forsvarsminister, at lige saa stor en Fejl og lige saa uforsvarligt, som jeg mener det har været, at han blankt har negligeret den ansvarlige Sagkundskab, lige saa urimeligt vilde jeg finde det, om den højtærede Regering og dette Ting blankt accepterede den ansvarlige Sagkundskab. Jeg har nemlig Indtrykket af, naar jeg læser Sagkundskabens Forslag, at man ikke ubetinget kan stole paa, at personlige og politiske Hensyn, som er Forsvarsvæsenets Løsning uvedkommende, ikke har spillet ind i Autoriteternes Forslag. At de har gjort det i 1922, er alle klare over, og hvis de har gjort det nu, maa jeg sige, at den Stilling og den Behandling, som Forsvaret har faaet fra ansvarlige Politikere, er en i høj Grad formildende Omstændighed for den